

Népegészségtan a fogászat gyakorlatában

2 kreditpontos szabadon választható szeminárium

2012-2013. tanév II. félév

Előadó: Dr. habil. Forrai Judit CSc és Dr. Janik Leonárd

A tantárgy feladata a képzés céljának megvalósításában:

Megismertetni a hallgatókkal azokat a speciális, szakmai népegészségügyi szempontokat, amelyek ismeret- és tudásanyaga elengedhetetlenül szükséges a fogászati praktizálás során. Vonatkozik ez a fogorvos helyének meghatározására az egészségügyi ellátásban, a prevencióban, az egészségnevelés, szűrés, gondozás területén, az orvos és beteg kapcsolatában. Fontos megismerni a mai szabályok szerinti rendelő kialakításával, az ÁNTSZ követelményrendszerrel törvényi és tárgyi feltételekkel. A környezetegészségügyi intézkedések és feladatok ellátása is fontos része a működésnek, ezek közé tartozik a veszélyes hulladék anyagok ismerete, azok kezelése, valamint a sugárvédelem biztosítása, mivel több olyan diagnosztizáló és egyéb használati eszközt alkalmaz a fogorvos, amelyek következtében a beteg, a kezelő orvos és az egészségügyi személyzet egészségét sugárvédelmi szempontból biztosítani kell. Kiemelt feladata a fogorvosnak a fertőző- és nosocomiális betegségek ellátása. Részletes és speciális ismeretekkel kell rendelkeznie a sterilizálás és az infekciókontroll legújabb szemléletében, az ilyen jellegű feladatok végzésében és ellenőrzésében.

A tárgy tematikája (heti bontásban, sorszámozva):

1. Oktatási szünet (02.14.)

2. Bevezetés. Tantárgyi követelmények. Fogorvosi vállalkozások alapításának lehetőségei (02.21.)

Az egészség fogalma, a fogászat és a közegészségügy kapcsolata. A fogorvos helye az egészségügyi ellátásban. A magánpraxisok helye, szerepe a mai magyar egészségügyben. Aktuális jogszabályok. Vállalkozás alapítása. A vállalkozás működési formái - általánosságban és az egyes vállalkozási formákra vonatkozó speciális szabályok.

3. ÁNTSZ követelményrendszerek a fogászati praxis megalapításához. (02.28.)

A fogászati rendelő kialakítása. A fogorvosi székekkel, a szerelvényekkel, a vezetékkel kapcsolatos elvárások. Az épületgépészeti követelményekkel kapcsolatos elvárások (vízellátás, csatornázás, fűtés, gázellátás, villamos hálózat). Munkafelületek, kézmosó, tárolók elhelyezése. Az elsősegély szekrény tartalma. Szakosított rendelők felszerelése. Nyilvántartási és beszámolási kötelezettségek. ÁNTSZ engedély megszerzése, elvárt követelmények.

4. A fogászati páciensek egészségnevelése. Szűrővizsgálatok. (03.07.)

A megelőzés pillérei. A helyes kommunikáció. A cariesrizikó meghatározása és megelőző intézkedések a terhesség időszakában. Cariesprevenció gyermek- és felnőttkorban. Fogászati szűrés. Korai orthodonciai szemlélet. Helyes stratégia a fogak állapotának megőrzésében. A klinikai fogászati higiénikus szerepe. A fogkefe alkalmazása. Elektromos és kézi fogkefe hatékonysága. Egyéni szájhigiénés módszerek. A dohányzás, alkohol szerepe a szájüregi rákok kialakulásában. A szűrővizsgálatok alkalmazása a mindennapok fogászatában. Törvényi kötelezettség vagy megszokott tevékenység? A stomato-onkológiai szűrővizsgálat

szabályai, hatékonysága, költségei konkrét magyarországi szűrővizsgálatok példáján. Egyes társadalmi rétegek (gyermekek, idősek, hajléktalanok, romák, stb.) szűrővizsgálatának sajátosságai.

5. Oktatási szünet (03.14.)

6. Környezetvédelem. Környezetegészségügy. Veszélyes anyagok használata. (03.21.)

A fogorvosi rendelőben keletkező hulladékok. A biztonságos és szelektív hulladékkezelés. A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos törvényi előírások és alkalmazásuk a fogorvosi rendelőben. Kémiai, vegyi anyagok elleni védelem alapjai. Veszélyes anyagok használatával kapcsolatos közegészségügyi teendők.

7. Infekciókontroll a fogászatban. Sterilizálás. (04.04)

A hatékony infekciókontroll pillérei. Fertőtlenítőszer alkalmazása és a velük kapcsolatos munkabiztonság. Felületi és műszerfertőtlenítés, a fogászati egység dezinficiálása. Speciális fertőtlenítési eljárások. Aszeptikus technikák alkalmazása. Laboratóriumi aszepsis. A műszerek csomagolása a sterilizáláshoz. Sterilizálótípusok. Indikátorok típusai. Raktározás, szavatossági idő. Autokláv, hőlég használatával kapcsolatos kötelezettségek. Eszközök recirkulálása. Orvos és asszisztens, a légtér védelme. Sterilizálással kapcsolatos nyilvántartások vezetése.

8. Egészségvédelem és munkaegészségügy. (04.11.)

A munkahelyi egészségvédelem és a biztonságos munkavégzés. A fogorvos, mint munkáltató feladata a foglalkozás-egészségügyi kockázatok csökkentésében. Munkavállalók, alkalmazottak kockázatelemzése, dokumentációs kötelezettség, munkavédelmi politika kialakítása. Védőoltások. Az asszisztens és a fogorvos együttműködése. Egyes testrészek fokozott megterhelése, mozgásszervi elváltozások. Fogorvosok mozgásszervi panaszai. A mozgásszervi betegségek primer és szekunder prevenciója.

9. Sugárvédelem a fogorvosi rendelőben. (04.18.)

Sugáregészségügy. Ionizáló és nem ionizáló sugárzások jelenléte a fogorvosi ellátásban. RTG kialakítása a fogorvosi rendelőben. Kötelező engedélyek megszerzésének útjai. Képpalkotó eszközök használatához szükséges szakképesítések. Sugárvédelemmel kapcsolatos biztonsági előírások.

10. Mentálhigiéne a fogászatban (04.25.)

Fogorvos és beteg kapcsolata. Fokozott fogászati szorongás gyermekkorban és felnőttkorban. Fehér köpeny-szindróma, téves közhiedelmek. Pszichoszomatikai jelenségek. A „nehéz” beteg. Premenstruációs szindróma. Esztétikus fogászat. Fény és szín a fogászatban. A „divatfogászat” veszélyei. Szociális lejtő és az orális egészség. Komplementer fogorvoslás. Félelem- és szorongásmentes fogászati kezelések.

11. Fertőző betegek közegészségügyi ellátása. Nosocomialis fertőzési lehetőségek. (05.02.)

A fogorvos teendői fertőző betegség észlelésekor. Magas rizikójú csoportok kezelése. Fertőző betegségek: hepatitis B, AIDS, influenza, herpes-1 vírus és más a fogorvos számára veszélyes fertőző betegségek közegészségügyi jelentősége. Nosocomialis fertőzési lehetőségek a fogászati ellátás különböző területein. Testékszerezés és tetoválás egészségügyi veszélyei. A fertőzés megelőzésének általános elvei. Antibiotikumhasználat és -rezisztencia. Az antibiotikumpolitika célkitűzései.

12.. A praxis működtetése, fejlesztése. Záróvizsga (05.09.)

Finanszírozási szerződések megkötése. A betegelégedettség vizsgálata. Arculatadás, pácienskör kialakítása. A személyiség szerepe a praxis működésében. Kapcsolatkialakítás és – tartás egészségpénztárakkal, önkormányzattal, fogyasztói szervezetekkel. Pályázati lehetőségek. Külföldi betegek kezelése, speciális elvárások teljesítése. Anyaggazdálkodás. Továbbképzés, szakképző helyé alakulás. Az orvosi marketing és lehetőségei. Hirdetés, reklám. Az etikus fogorvos. Orvospercek elkerülése. Jogi védelem.

Követelményrendszer:

- Szabadon választott speciálkollégium, 2 kreditpont
- Előadás, heti 2 óra, csütörtök 17.00-18.30
- Helye: NET L-01
- Jelenlét: kötelező, max. 3 hiányzás
- Számonkérés: kollokvium (írásbeli), max. 100 pont
- Előadások végén 5-5 tesztkérdés: összesen 50 pont
- Záródolgozat: teszt: 50 pont
- Értékelés: 51-:2, 61-:3, 71-4, 81-:5 osztályzat